

ΤΑΞΗ: Γ' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

A1. Να μεταφράσετε τα παρακάτω αποσπάσματα

Cum civitas bellum gerit, magistratus creantur cum vitae necisque potestate. Equestribus proeliis saepe ex equis desiliunt ac pedibus proeliantur: epphipiorum usus res turpis et iners habetur. Vinum a mercatoribus ad se importari non sinunt, quod ea re, ut arbitrantur, remollescunt homines atque effeminantur.

Brenno duce Galli, apud Alliam flumen deletis legionibus Romanorum, everterunt urbem Romam praeter Capitolium, pro quo immensam pecuniam acceperunt. Tum Camillus, qui diu apud Ardeam in exilio fuerat propter Veientanam praedam non aequo iure divisam, absens dictator est factus.

In litteris scribit se cum legionibus celeriter adfore. Gallus, periculum veritus, constituit ut tragulam mitteret. Haec casu ad turrim adhaesit et tertio post die a quodam milite conspicitur et ad Ciceronem defertur. Ille epistulam perlegit militesque adhortatur ut salutem sperent.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

B1 A Να γράψετε τον τύπο που ζητείται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις

civitas: γενική πληθυντικού
magistratus: δοτική ενικού
necis: ονομαστική ενικού
res: δοτική πληθυντικού
flumen: ονομαστική πληθυντικού
urbem: αιτιατική πληθυντικού
exilio: γενική ενικού
dictator: αφαιρετική πληθυντικού
litteris: αιτιατική ενικού
casu: ονομαστική πληθυντικού
turrim: αφαιρετική ενικού
milites: γενική πληθυντικού

B1 B Να γράψετε τον τύπο που ζητείται για καθεμιά από τις παρακάτω αντωνυμίες

se: δοτική ενικού α' προσώπου
ea: αιτιατική πληθυντικού αρσενικού γένους
quo: ονομαστική πληθυντικού
haec: αφαιρετική ενικού
ille: δοτική ενικού

B1 Γ Να γράψετε τα παραθετικά των επιθέτων στον τύπο που βρίσκονται

turpis, aequo

B1 Δ Να γράψετε τον τύπο που ζητείται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους

gerit: γ' ενικό πρόσωπο οριστικής παθητικού μέλλοντα
desiliunt: απαρέμφατο παθητικού ενεστώτα
proeliantur: β' ενικό πρόσωπο υποτακτικής μέλλοντα
acceperunt: β' ενικό πρόσωπο οριστικής παθητικού ενεστώτα
fuerat: β' πληθυντικό πρόσωπο προστακτικής ενεστώτα
est factus: γ' πληθυντικό πρόσωπο υποτακτικής υπερσυντελικού

absens: απαρέμφατο μέλλοντα

veritus: δοτική γερονδίου

mitteret: γ' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής παθητικού συντελεσμένου μέλλοντα

defertur: β' πληθυντικό πρόσωπο προστακτικής ενεργητικού ενεστώτα

sperent: β' ενικό πρόσωπο υποτακτικής ενεργητικού παρακειμένου

Γ1 Α Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους παρακάτω τύπους

vitae, proeliis, res, Brenno duce, flumen, non divisam, se, die, a milite, milites

Γ1 Β Να αναγνωρίσετε το είδος των παρακάτω προτάσεων(1 μονάδα) τον τρόπο εισαγωγής τους, τον τρόπο εκφοράς τους, τον τρόπο εξάρτησης, την συντακτική τους θέση.

Cum civitas bellum gerit, ut tragulam mitteret

Γ1 Γ Να γίνει μετατροπή του παθητικού απαρεμφάτου σε ενεργητικό και να γίνουν οι απαραίτητες αλλαγές

Vinum a mercatoribus ad se importari non sinunt

Γ2 Α Να μετατραπεί το ρήμα της υπογραμμισμένης πρότασης σε μετοχή

Cum civitas bellum gerit, magistratus creantur

Γ2 Β Να αναλυθεί στην αντίστοιχη δευτερεύουσα πρόταση με όλους τους δυνατούς τρόπους: Brenno duce

Γ2 Γ Να αναλυθεί ο επιθετικός προσδιορισμός: immensam pecuniam στην αντίστοιχη δευτερεύουσα πρόταση

Γ3 Α Να εξαρτήσετε την παρακάτω πρόταση από το Scriptor narrat και από το παθητικό dicor στον σωστό τύπο: Galli urbem Romam everterunt

Γ3 Β Να μετατρέψετε τη σύνταξη σε ενεργητική: tertio post die a quodam milite conspicitur et ad Ciceronem defertur

Γ3 Γ Να δηλώσετε αλλιώς το χρόνο με όλους τους δυνατούς τρόπους: tertio post die

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1 Κάθε φορά που η χώρα τους κάνει πόλεμο, εκλέγονται άρχοντες με εξουσία ζωής και θανάτου. Στους ιππικούς αγώνες (ιππομαχίες) συχνά πηδάνε από τα άλογα και μάχονται πεζοί: η χρήση της σέλας θεωρείται πράγμα αισχρό και μαλθακό. Δεν επιτρέπουν να εισάγεται κρασί στη χώρα τους από τους εμπόρους, γιατί εξαιτίας αυτού του πράγματος, όπως πιστεύουν, οι άνδρες γίνονται μαλθακοί και εκθηλώνονται.

Οι Γαλάτες με αρχηγό το Βρέννο, αφού κατατρόπωσαν τις λεγεώνες των Ρωμαίων κοντά στον Αλία τον ποταμό, κατέστρεψαν ολοσχερώς τη Ρώμη εκτός από το Καπιτώλιο, για το οποίο πήραν ως αντάλλαγμα ένα τεράστιο χρηματικό ποσό. Τότε ο Κάμιλλος, που είχε παραμείνει εξόριστος για πολύ καιρό στην Αρδέα εξαιτίας της λείας από τους Βηίους, η οποία δεν είχε μοιραστεί με δίκαιο τρόπο, εκλέχτηκε δικτάτορας, αν και βρισκόταν μακριά.

Στην επιστολή γράφει πως θα έλθει γρήγορα με τις λεγεώνες του. Ο Γαλάτης, επειδή φοβήθηκε τον κίνδυνο, αποφάσισε να ρίξει το ακόντιο. Κατά σύμπτωση αυτό καρφώθηκε σε έναν πύργο και τρεις μέρες αργότερα γίνεται αντιληπτό από κάποιον στρατιώτη και μεταφέρεται στον Κικέρωνα. Αυτός διαβάζει την επιστολή μέχρι τέλους και προτρέπει τους στρατιώτες να ελπίζουν στη σωτηρία

B1 A Civitatum/civitatum
Magistratui
Nex
Rebus
Flumina
Urbes/urbis

		Exilii/-i Dictatoribus Litteram Causa Turri Militum
B1	B	Mihi Eos Quae Hoc Illi
B1	Γ	Turpis, turpior, turpissima Aequo, aequiore, aequissimo
B1	Δ	Geretur Desiliri Proeliaturus sis Acciperis/-ere Este Facti essent Abfore/abfuturum esse Verendo Missi erunt Deferte Speraveris
Γ1	A	Vitae: γενική αντικειμενική στο potestate Proeliis: απρόθετη αφαιρετική χρόνου (χρονική στιγμή) ή στάσης σε τόπο στο desiliunt Res: κατηγορούμενο στο usus μέσω του est factus Brenno duce: ιδιόμορφη αφαιρετική απόλυτη του τρόπου ή του χρόνου στο ρήμα everterunt. Το Brenno είναι υποκείμενο και το duce είναι κατηγορηματικός προσδιορισμός στο Brenno που δηλώνει αξίωμα Flumen: παράθεση στο Alliam Non divisam: επιθετική μετοχή, συννημένη στο praedam, δηλώνει το προτερόχρονο Se: υποκείμενο ειδικού παρεμφάτου adfore, ταυτοπροσωπία, λατινισμός Die: αφαιρετική οργανική του μέτρου ή της διαφοράς στο post A milite: εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός του ποιητικού αιτίου στο conspicitur Milites: άμεσο αντικείμενο στο adhortatur
Γ1	B	Δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση. Εισάγεται με το χρονικό-επαναληπτικό σύνδεσμο cum. Εκφέρεται με οριστική, γιατί εκφράζει καθαρά χρονική σχέση. Ειδικότερα με χρόνο ενεστώτα, γιατί εκφράζει αόριστη επανάληψη στο παρόν-μέλλον. Συντακτικά λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο creantur Δευτερεύουσα ουσιαστική βουλητική πρόταση. Εισάγεται με τον βουλητικό σύνδεσμο ut, γιατί είναι καταφατική. Εκφέρεται με έγκλιση υποτακτική, γιατί το περιεχόμενό της είναι απλώς επιθυμητό. Ειδικότερα με χρόνο παρατατικό (mitteret)

γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (constituit: παρακείμενος) και αναφέρεται στο παρελθόν, παρατηρείται ιδιόμορφη ακολουθία χρόνων .Η βούληση είναι ιδωμένη τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή (συγχρονισμός της κύριας με τη δευτερεύουσα πρόταση) κι όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής της. Συντακτικά λειτουργεί ως έμμεσο αντικείμενο στο constituit

- Γ1 Γ (Germani) mercatores vinum ad se importare non sinunt
Γ2 Α Civitate bellum gerente magistratus creantur
Γ2 Β Cum (ιστορικός) Brennus dux esset
Cum (απλός) Brennus dux erat
Dum Brennus dux est
Γ2 Γ Quae immensa erat
Γ3 Α Scriptor narrat Gallos urbem Romam evertisse
Galli urbem Romam evertisse dicuntur
Γ3 Β Tertio post die quidam miles (hanc) conspicit et ad Ciceronem defert
Γ3 Γ Post tertium diem (μετά από πόσο καιρό)
Ante tertium diem (πριν από πόσο καιρό)
Tertio die (χρονική στιγμή)